

Valtioneuvoston kanslia, jonka omistajaohjausosaston vastuulle kuuluu luotsausyhtiö Finnpiilot Pilotage Oy:n omistajaohjaus, lausuu luotsauslain uudistamista koskevasta hallituksen esityksestä seuraavaa.

Perustelut lain uudistamistarpeeseen ovat hyvät. Uudella lailla toteutettaisiin pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitetta varmistaa korkeatasoinen osaaminen ja riittävä ammattitaito merialueilla. Valtioneuvoston kanslia pitää tärkeänä sitä, että ehdotetun lain tarkoituksena, kuten voimassa olevassakin sääntelyssä, on merenkulun turvallisuuden ja väylänavigointiosaamisen edistämisen lisäksi myös alusliikenteestä ympäristölle aiheutuvien haittojen ehkäiseminen, mikä nähdään tärkeänä kokonaisvastuullisena toimintana Suomen vesialueella. Valtioneuvoston kanslia korostaa luotsaustoiminnan merkitystä Suomen huoltovarmuudelle erityisesti luotsien ammattitaidon ja luotsaukseen soveltuvan kaluston ylläpitämisen näkökulmasta.

Ehdotetun lain 3 luvussa säädetään luotsausyhtiöstä ja luotsauspalveluista. Valtioneuvoston kanslian näkemyksen mukaan luvun sääntely on kattavampaa kuin voimassa olevassa laissa, ja on rakenteellisesti hyvä, että luotsausyhtiötä koskeva sääntely on pyritty keskittämään samaan lukuun. Luotsausyhtiön varautumista ja sen henkilöstön turvallisuusselvitysvelvollisuutta koskevat pykäläehdotukset ovat hyviä uudistusehdotuksia, jotka vahvistavat vallitsevaa käytäntöä.

Ehdotetussa 11 §:ssä säädetään alennetun yksikköhinnan korvaamisesta. Siinä on voimassaolevaa sääntelyä tarkemmin määritelty maksamisen perusteet. Erityinen huomio on kiinnitetty nykyiseenkin vaikeaa Saimaan kanavan tilanteeseen, kun luotsausmäärät ovat loppuneet tai lähes loppuneet, koska Venäjän Ukrainaan kohdistama hyökkäyssota on vaikuttanut merkittävästi Saimaan kanavan kautta kulkevaan liikenteeseen. Ehdotetussa pykälässä, jos Saimaan kanavalla ja Saimaan vesistöalueella luotsausmäärät laskevat olennaisesti luotsausyhtiöstä johtumattomista syistä, liikenne- ja viestintäministeriö voi päätöksellään korvata myös muita palveluvelvoitteiden mukaisen luotsaustoiminnan järjestämisestä ja ylläpidosta luotsausyhtiölle aiheutuneita kustannuksia. Valtioneuvoston kanslia luotsausyhtiön omistajaohjaajana pitää tätä erityisen tärkeänä ehdotuksena, joka turvaa luotsausyhtiön taloudellisia ja toiminnallisia edellytyksiä myös Saimaan kanavan ja vesistöalueen vallitsevissa poikkeusolosuhteissa.

Luotsaustoimintaa koskevat vastuut ja velvollisuudet on kattavasti määritelty ehdotetussa 4 luvussa. Luotsausyhtiön korvausvastuu ja vastuun rajaus vastaavat kutakuinkin voimassa olevaa sääntelyä. Hyvää on, että esimerkiksi kahden luotsin käyttöä koskevaa sääntelyä on tarkennettu.

Etäluotsausta koskisi ehdotetun lain 5 luku. Lukuun on kirjattu pääosin voimassa olevan luotsauslain 16 a – 16 g §:ien sääntely, joka on tullut voimaan 1.2.2019. Muutostarpeita näin uuden sääntelyn osalta ei siis ole ollut, ja etäluotsaus on vasta kehittymässä sen ollessa tällä hetkellä vielä tutkimus- ja koekäytössä.